

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะนี้เป็นสัจธรรม สัจธรรมที่ไม่มีใครโต้แย้งได้ ไม่มีใครโต้แย้งสัจธรรมได้ แต่กิเลสต้นหาความทะยานอยากของเรามันเบียดบัง มันอ้างธรรมะ

แล้วอ้างธรรมะขึ้นมาแล้วมันสงสัย มันมีผังตรงข้าม ว้างคู่กับไม่ว่าง สะอาดบริสุทธิ์ก็คู่กับสกปรก สิ่งต่างๆ มันตรงข้ามทั้งสิ้น แล้วธรรมะคืออะไรละ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันก็อธิบายธรรมชาติไปสิ แล้วจิตมีงละ หัวใจมีงละ ทุกข์ของมีงละ สัจธรรมในใจมีงละมันอยู่ที่ไหน

นี่สัจธรรม ธรรมะเหนือโลกๆ เหนือโลกเหนือสงสาร เหนือหมด แต่ถ้าเหนือมันเหนือมาจากไหน มันเหนือมาจากหัวใจที่มีคุณงามความดีใจ

วันวิสาขบูชา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเรามาทำบุญร่วมกัน เรามาทำบุญร่วมกัน การทำบุญร่วมกัน เราเสมอภาคกัน เราเสมอภาคด้วยการเกิด คนเราเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์เสมอภาคกัน ความเสมอภาคกัน สิ่งที่เราเสมอภาค เสมอภาคด้วยอะไร

เสมอภาคด้วยความเป็นสิ่งที่มีชีวิต แต่มันแตกต่างกัน แตกต่างที่มุมมองความคิด ความรู้สึก มุมมองความคิดความรู้สึก เห็นไหม

เวลานักเศรษฐิกิจเขามาวิเคราะห์วิจัย เขาบอกเลย เมืองไทยเสียเงินเสียทองทุ่มลงไปให้กับวัดวาอาราม โอ้โฮ! มันเป็นเรื่องที่ไม่ตอบผลทางเศรษฐิกิจ แต่เวลาฝรั่งมาเที่ยว เศรษฐิกิจท่องเที่ยวมันไม่พูดถึงเลยนะ

นี่มันพูดถึงเวลาการกระทำไปเราก็เห็นด้วย เห็นด้วยว่า ถ้าเราไม่มีความจำเป็นเราไม่ต้องไปก่อสร้างสิ่งใดให้มันรกรุงรังขึ้นมาหรอก

ไอ้พวกเราไอ้พวกขี้ทุกขี้ยาก เวลาจะทำสิ่งใดขึ้นมา จะทำศิลปวัฒนธรรม ไปดูวัดบ้านนอกสิ เวลามันवादพระพุทธรูปเจ้าเป็นตุ๊กตาเลย เวลาวาดรูปเหมือนเด็กหัดวาดรูปเลย เพราะพวกเรามันไม่มีงบประมาณ ไม่ควรจะทำ

แต่ที่ไหนควรทำๆ ควรทำเพราะอะไร ดูควรทำสิ ดูสิ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เวลาครบ ๖๐ ปี ๗๐ ปี ๘๐ ปี เขาสร้างวัดสร้างวาสร้างโบสถ์ถวายเป็นมหาศาลเลย

เวลาจิตใจของคน จิตใจของคนที่เราะบบเศรษฐกิจ เขามีเงินมีทองของเขา จิตใจเขาก็ประณีตของเขา จิตใจเขามีอุดมการณ์ของเขา เขาสร้างคุณงามความดีของเขา คุณงามความดีอันนั้น บุญกุศลอันนั้นมันยิ่งใหญ่กว่าระบบเศรษฐกิจที่เรามองเห็นกันอีก

เศรษฐกิจมองเห็นมันของเล็กน้อย เล็กน้อยสำหรับผู้ที่เขาเป็นเศรษฐกิจ เขามีเงินมีทองของเขา แล้วจิตใจที่เขาประณีตของเขา เขาทำศิลปวัฒนธรรมฝังไว้ในพระพุทธรูปศาสนาของเขาเพื่อบุญกุศลของเขา บุญกุศลของเขามันยิ่งใหญ่กว่าแก้วแหวนเงินทองสิ่งนั้น ถ้าจิตใจของคนที่มีมันประณีต จิตใจของคนที่สูงส่งนะ

นี่ก็เหมือนกัน ที่เรามาวัดมาวากันเรามายกจิตใจของเราให้สูงส่งขึ้นมา เวลาสูงส่งขึ้นมา สูงส่งขึ้นมาด้วยศีลด้วยธรรม ไม่ได้สูงส่งกันด้วยยศถาบรรดาศักดิ์ เวลายศถาบรรดาศักดิ์ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ แต่คุณงามความดีของเรามันจะติดดวงใจดวงนี้ไป

คุณงามความดีมันจะติดดวงใจดวงนี้ไป บาปบุญมันจะติดดวงใจดวงนี้ไป เวลามันติดดวงใจนี้ไป ความลับไม่มีในโลกๆ ใครทำบุญทำบาปเอาไว้มันฝังในหัวใจทั้งนั้น เวลาคนที่ภาวนามาเวลามันไปรื้อค้นจิตใจของตนมันไปเห็นความอุบาทว์ของใจเราที่เคยทำมา โอ้โฮ! มันเศร้าใจ

ทุกคนอยากรู้อดีตชาติ ถ้าอดีตชาติ ชาติที่แล้วเราเป็นเหี้ย เป็นเหี้ยถ้ามันมีสติมีปัญญา นี่ไง ไปรู้ละ ไปรู้ละเวลาเขาจะไปศึกษาๆ เขามีความรู้มาก ความรู้มากคือเขาจำกรรมวินัยได้ ถ้าจำกรรมวินัยได้ก็เหมือนเรา เราศึกษาจบ ๙ ประโยค เรารู้หมด เราแต่งอะไรก็ได้

โปฏิละ โปฏิละเขามีการศึกษามา เขาสั่งสอนลูกศิษย์จนลูกศิษย์ ๕๐๐ ไปไหนลูกศิษย์ ล้อมหน้าล้อมหลังทั้งสิ้นเลย เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “โปฏิละโปลานเปล่า เธอมาแล้วหรือ”

โปฏิละโปลานเปล่า โปลานเปล่าคือความจำเปล่าๆ คือความรู้เปล่าๆ ไม่มีสิ่งใดตกค้าง ในหัวใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดด้วยไม่ได้เย้ยหยันเหยียดหยามใครทั้งสิ้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพูดสิ่งใดมันต้องเห็นผลเห็นประโยชน์ใน เห็นผลเห็น ประโยชน์ให้โปฏิละเขาได้สติ

ที่เขาหลงระเริงกับยศถาบรรดาศักดิ์ของเขา กับความหอมล้อมของลูกศิษย์ ๕๐๐ ที่ยก ยอปอปั้นอยู่นั้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกโปลานเปล่าๆ เขาถูกคิดได้ คนที่ถูก คิดได้นั้นนะวาสนาที่สูงส่งมาก

วาสนาที่สูงส่งมากพอเขาถูกคิดได้เขาทิ้งลูกศิษย์ ๕๐๐ คนแอบหนีไปตอนกลางคืน แอบ หนีจากสิ่งที่เขาเชิดชูบูชาล้อมหน้าล้อมหลังอยู่นั้นนะไปหาพระกรรมฐาน ไปหาผู้ที่ประพฤติ ปฏิบัติ พระกรรมฐานเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่เจ้าอาวาสจนสามเณรน้อย

ทีนี้พระอรหันต์ท่านมีสติปัญญามาก เวลาคนที่จะไปขอการศึกษานะ โอ้! นี่ไง หายใจ เข้านึกพุท หายใจออกนึกโฮ อยู่ในป่าในเขาโง่เง่าเต่าตุ่น มันจะมาสอนอะไรเรา เรามีการศึกษา สูงส่งจนสุดขอบฟ้า

ท่านบอกว่า “เราไม่มีอำนาจวาสนา พิจารณาองค์ต่อไปเถอะ” เจ้าอาวาสท่านก็ปิดองค์ ที่สอง องค์ที่สาม ปิดไปเรื่อย พระที่เขา มีคุณธรรมในหัวใจอ่อนน้อมถ่อมตนเขาก็ปิดไปเรื่อย ถ้า หัวหน้าปิดแล้วไม่มีใครกล้ารับหรอก มันก็ปิดไปเรื่อย “องค์นั้นต่อไปเถอะ เราไม่มีวาสนา”

จนไปถึงองค์สุดท้าย สามเณรน้อยก็เป็นพระอรหันต์ แล้วสามเณรเป็นพระอรหันต์นะ คนเราจะประพฤติปฏิบัติมันอยู่ตรงนี้

ส่วนใหญ่แล้วคนที่ประพฤติปฏิบัติไม่ได้มรรคไม่ได้ผลไม่ได้สิ่งใดเลยเพราะติดทิฏฐิ มานะของตน ติดความเห็นของตน ตนรู้มาก ตนเห็นมาก ยิ่งมีการศึกษามากยิ่งรู้มาก นี่บ้าน

ใหญ่ คนบ้านเรือนใหญ่โตมันทำความสะอาดในบ้านเราแสนยาก เรากระตือรือร้นห่อหุ้มไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะเราเป็นคนวณาน้อย มีแต่แค่ ไม่มีอะไรเลย ไม่ต้องทำความสะอาดเลยสบายด้วย คนบ้านใหญ่ มันมีตึก ๑๐ ชั้น โอ้โฮ! มันต้องรักษา กวาดทั้งวันเลย ได้นอนอยู่ห้องเดียว นี่ไง คนบ้านใหญ่มีการศึกษามาก ติดทฤษฎีมานะของตนไง

นี่สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์นะ ก็ต้องพยายามลดทฤษฎีอันนี้ การลดทฤษฎีอันนี้ การลดของพระอรหันต์ การลดนี้ไม่ใช่เหยียดหยาม ไม่ใช่กลั่นแกล้ง

“โอ้ย! ถ้าจะศึกษากับเรามันต้องทดสอบกันก่อนนะ ต้องเตรียมพร้อมๆ เราต้องการไม้ไฟเพื่อจะเอามาทำกลด ทำบาตร ทำทุกอย่างไว้เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ แล้วเวลาเข้าไปตัดไม้ต้องห่มผ้าจีวรเข้าไปพร้อมหมดเลย ต้องมีผ้าครองเข้าไปด้วย ชุดครองเลย เข้าไปตัด”

เข้าไปมันก็ไปเกี่ยวพวกหนามพวกอะไรเต็มไปหมด พอถือไม้เข้าไป พอใกล้จะถึงกอไผ่ “เออ! ไม่เอาแล้ว เราไม่ต้องการแล้ว เราต้องการน้ำ ให้ห่มชุดครองลงน้ำไปเลย”

แล้วมันเป็นไปได้อย่างไรละ สิ่งนี้คือสิ่งที่ว่ามันไม่สมเหตุผลผลใช้ไหม ถ้าเป็นคนที่มึสติปัญญา “โอ้ย! ไม่เอา กูกลับบ้านดีกว่า ให้กูไปเอาในสิ่งที่มันขัดแย้งกับความเป็นจริง ไม่เอาๆ” นี่ทฤษฎี ถ้าทฤษฎีมันคิดอย่างนั้น

แต่คนนี้ที่มีอำนาจวาสนา มีอำนาจวาสนาตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อนาคตตั้งสัจฉาเห็นวาสนาของเขาอยู่แล้ว แต่เขาหลงติดในลาภสักการะ ในความเห็นของโลกไป ไหนมีแต่คนนับหน้าถือตายกย่องสรรเสริญยกย่องบูชา

“ไปรู้ละไบลานเปล่า เธอมาแล้วหรือ เวลาจะลากลับ ไปรู้ละไบลานเปล่า เธอจะกลับแล้วหรือ”

นี่มันแทงใจ คนมีอำนาจวาสนามีคนเปิดทางให้ มันคิดได้ไง พอคิดได้ ไปเจอสามเณรน้อยทำสิ่งที่ไม่สมเหตุผลผล ท่านลดทฤษฎีมานะของท่านลงหมดเลย พอลดทฤษฎีมานะของท่านเสร็จ อ้าว! ถาลดทฤษฎีมานะแล้ว ไม่มีอะไรในใจของตนแล้ว จะทำอะไรมันก็ได้ทำตามความเป็นจริงตามข้อเท็จจริงที่มันจะเกิดขึ้น

ถ้าตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนะ ท่านก็สอนเลย ร่างกายนี้เปรียบเหมือนจอมปลวก มันมีรู ทวารอยู่ ๖ รู มันเหี่ยวตัวหนึ่งอยู่ในจอมปลวกนั้น เราจะปิดรูทวารทั้ง ๕ รู ตา หู จมูก ลิ้น กาย ปิดหมด นั่งสมาธิ หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ แล้วคอยระวังจับเหี่ยวตัวนั้น ปิดรูไว้รูหนึ่งคือความรู้สึก คือหัวใจ

หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ แล้วเหี่ยวตัวนั้นมันไหลมา เหี่ยวตัวนั้นมันไหลมา จับเหี่ยวตัวนั้นพิจารณาไป นี่พูดถึงว่าเหี่ยวตัวนั้นถ้ามันเป็นจริงๆ ก็หัวใจเราเนี่ย ก็เลยตั้งหาความพยายามอยากในใจนี้ไป แล้วใครจับมันได้ละ

เวลาถ้าจะความจริง สัจจะความจริงมันมีเหตุมีผล มีเหตุมีผลมันมีการกระทำไง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ “โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

โอ้โฮ! ทุกคนก็ว่างๆ แต่ลืมไป แต่หลงตาท่านพูดบ่อย “โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอนอัตตานุปฏิฐิตีที่เห็นว่าว่างนั้น”

เวลาว่างๆ ว่างๆ ใครเป็นคนว่าง เอ็งบ่นเพื่อเจ้อกันไป ผู้คนบ่นเพื่อเจ้อกันไปแล้วตัวเองก็ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ จนไม่มีหลักการ

แล้วโดยวิทยาศาสตร์เขาบอกเลย อนิจจังเข้าใจได้ อนัตตาเข้าใจไม่ได้ อนิจจัง วิทยาศาสตร์ทุกคนเข้าใจได้ สสารมันแปรสภาพทั้งนั้นนะ แต่อนัตตา อนัตตาอย่างไร อะไรต่างๆ ตาก็ตากับยายนะสิ อนัตตาๆ

เวลาอนัตตาสัจจะความจริงนะ ถ้าผู้ปฏิบัติเนะ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ความเกิดขึ้นๆ เราภาวนากันเกือบเป็นเกือบตายมันมีอะไรเกิดขึ้น มีแต่ความจำเดิมเกิดขึ้นไป

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเสมอภาคกันด้วยการเกิดเป็นมนุษย์ การเกิดเป็นมนุษย์เราทำบุญร่วมกันๆ ทำบุญกุศลร่วมกัน เรามีหัวใจที่เราอยากฝึกฝน อยากจะค้นคว้าร่วมกัน แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วมันร้อยแปดพันเก้าไป เห็นเกิดดับๆ

เกิดดับ สวิตช์ไฟฟ้าดีกว่ามึงอีก ไฟถนนเดี่ยวนี้รีโมตคอนโทรล กลับบ้านกดเลย ประตูเปิดเลย กดปั๊บ ไฟบ้านติดหมดเลย แล้วมันเป็นพระอรหันต์หรือยัง เกิดดับๆ นะ

คำว่า “เกิดดับ” มันเป็นข้อเท็จจริงนะ แต่มันมีมุมมองอย่างไร มันเห็นอย่างไรมันถึงจะเป็นความจริงใจ

ถ้าจิตสงบแล้วจิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วยังไม่เกิดเลย ไม่เกิดคืออะไร ไม่เกิดคือไม่เห็นสติ ฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แล้วเวลาปากเปียกปากแฉะนะ “ปฏิบัติตามแนวทางสติฐาน ๔ ปฏิบัติตามแนวสติฐาน ๔ พิจารณากาย”

พิจารณากาย การพิจารณากายนะ ทางกายแพทย์ ศัลยกรรมเขาพิจารณายิ่งกว่านั้นอีก เขาเข้าอุโมงค์นะ เขาวิเคราะห์เลย เขาพยายามค้นคว้าเลย นั่นเขาวิทยาศาสตร์ไง เขาเป็นวิชาชีพไง แล้วแพทย์เขาผ่าตัดมือเนี่ยบๆ นะ เวลาผ่าตัดต้องศึกษาหมอเลย ต้องมือหนึ่ง

มีผู้ไปผ่าตัดมาก เราเห็นมาพระหลายองค์แล้ว ตัดเอ็นขาดเลย จากคนดีๆ กลายเป็นคนพิการออกจากโรงพยาบาล ไปศัลยกรรมนี้แหละ หมอเพิ่งจบใหม่

มีพระเพื่อนเราอยู่องค์หนึ่งเขาผิดปกติ หมอเขาบอกเขาศรัทธามาก เขาก็นิมนต์ไปโรงพยาบาล เสร็จแล้วเวลาผ่าตัด ผ่าตัดเสร็จแล้วพระก็กลับวัด

นี่เขาเล่าให้ฟังเอง เพื่อนกัน เวลาพอผ่าตัดปั๊บ เวลาไปบิณฑบาตเขาพูดกับหมอเลย “หมอ ทำไมไม่ทำมันซะๆ ละ”

บอก หมอหน้าซีดเลย มือหนักไปนิดหนึ่งไปตัดเอ็นขาด

พอตัดเอ็นขาดแล้ว ที่นี้พระเพื่อนเราฉลาด “หมอ หมอไม่ต้องตกใจนะ หมอพูดความจริง หมอให้พูดความจริงนะ อย่าปากปิด ให้พูดความจริง”

เพราะเขาศรัทธาอยู่ เขาบอกว่า ผมไม่อยากพูดเลย ผมอายมาก แล้วเขาบอกว่าให้ส่งกลับไป เพราะเขาเป็นหมอจบใหม่ แล้วพอเข้าไปแล้วมันวิชาชีพเขาไง เขาบอกเขาส่งกลับไปให้อาจารย์เขา อาจารย์เขานะ ไปต่อเอ็น ต่อเอ็นนะ ต่อเอ็นที่หัวเข่า ต่อแล้วจับของเขาต่อเอ็น แล้วเขาต้องนอนอยู่อย่างนั้นนะไม่กระดิกเลย ๖ เดือนหรืออย่างไร หลายเดือน

เวลาเขาออกจากโรงพยาบาลมาเขามาเล่าให้เราฟังเองนะ เวลากลับไปบ้าน เพราะบ้านเขามีฐานะมาก เขาไปบอกที่บ้านเขา พวกญาติพี่น้องเขาบอกว่า ปล่อยให้หมดเลย นก หนู ปลาที่เลี้ยงไว้ ปล่อยให้หมดเลย

เพราะไอ้ตอนที่ต่อเอ็นแล้วไปโดนบังคับไว้นั้นมันสะท้อนใจมาก มันขยับไม่ได้ มันต้องอยู่คงที่เพื่อให้เอ็นมันต่อกันได้ แล้วเอ็นมันติดกันได้แล้วนะ พอออกมาแล้วมันยังเดินไม่ปกติแล้ว มันสั้นข้างยาวข้าง

นี่เง เวลาเขาจะผ่าตัดเขายังต้องศึกษาว่าหมอคนไหนมีประสบการณ์ไม่มีประสบการณ์

นี่ก็เหมือนกัน “พิจารณากายๆ”

พิจารณากายในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ พอจิตสงบแล้วถ้ามันเห็นกาย เห็นกายตามความเป็นจริง

จิตเห็นอาการของจิต คิดเท่าไรก็ไม่รู้ต้องหยุดคิด แต่ก็ยังต้องใช้ความคิด

จิตส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของมันเป็นทุกข์

จิตเห็นจิตเป็นมรรค จิตเห็นจิตเป็นมรรค

หลวงปู่ดูลย์พูดไว้ชัดเจนมาก

แต่มันบังเอิญ มันไม่มีคนรู้เท่าทันหลวงปู่ดูลย์แม้แต่คนเดียวเง มันเลยบ้าบอคอกแตกกันไปนอกกลุ่มนอกทางกันหมดเลย

จิตเห็นจิต จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นจิต จิตเห็นธรรม นี่คือการยกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่คือการเกิดขึ้น ตั้งอยู่คือการวิปัสสนา ตั้งอยู่คือการพิจารณาของมัน การตั้งอยู่ แล้วถ้ามันทำสิ้นไปดับสลายไป นี่ไตรลักษณ์ะ พระไตรลักษณ์

สังคมพุทธยกย่องสรรเสริญ กราบแล้วกราบอีกนะพระไตรลักษณ์นี่ เพราะมันเป็นสิ่งที่ทำให้ปุถุชนกลายเป็นอริยบุคคล ปุถุชน จากโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีเป็นขั้นๆ ขึ้นไป

นี่ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ มันต้องมีนิโรธ มันต้องมีการดับทุกข์ ถ้ามันดับทุกข์ตามความเป็นจริงแล้ว มหัศจรรย์ๆ เวลามหัศจรรย์แล้วไม่พูดปากเปียกปากแฉะ ไม่พูดพล่อยๆ

ไอ้คนที่พูดพล่อยๆ เหมือนนกแก้วนกขุนทอง “แม่จ๋า” ได้กินกล้วย มันว่ากล้วยเป็นแม่จ๋า มันคิดว่ากล้วยเป็นแม่มันนะ “แม่จ๋า” ให้กล้วยคำหนึ่ง “แม่จ๋า” ให้กล้วยคำหนึ่ง

ไอ้เนี่ยเหมือนกัน เราท่องกันนะ เราท่องบ่นกันทุกวัน “เกิดขึ้น เกิดดับๆ” แนวทางสติปัฏฐาน ๔” มันเป็นคนนกแก้วนกขุนทอง มันไม่เป็นความจริงเลย

เป็นความจริงนะ ดูหลวงปู่มั่น ดูหลวงตาสิ ถ้าเป็นความจริงนะ สิ่งนี้ถ้าเกิดขึ้นนะ มันต้องทุ้มเททั้งชีวิต แล้วเวลาทุ้มเทไปแล้วมันละเอียดลึกซึ้ง มันเข้าไปเห็นจิตของตน เห็นจิตของตนแล้ว เห็นแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้หรือไม่ได้นั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ

แนวทางปฏิบัติ พระที่ไม่มีหลักการ เพราะอะไร เพราะวิปัสสนาไม่เป็น พอวิปัสสนาไม่เป็น เวลาสิ่งที่เกิดขึ้น ปัญญามันเกิดขึ้นนี่โลกียปัญญา ปัญญาเกิดโดยสามัญสำนึก ปัญญามันเกิดโดยธรรมชาติอยู่แล้ว ปัญญาอย่างนี้มันเกิดโดยสมุฏฐานด้วยเวรด้วยกรรม มันไม่ใช่มรรค

มรรค วิปัสสนาปัญญาารู้แจ้ง รู้แจ้งในกิเลสของตน มันเป็นปัญญาที่เราควบคุมดูแล เราเป็นคนฝึกหัดนะ เราเป็นคนค้นคว้านะ เราเป็นคนทำจิตเราให้สงบ แล้วจิตเรายกขึ้นสู่วิปัสสนา เราเป็นคนควบคุมเป็นคนดูแลทั้งสิ้น แล้วมันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ นี่ไง เกิดขึ้น ตั้งอยู่

การตั้งอยู่ การหมุนไป แล้วถ้ามีสติมีปัญญารับรู้ขึ้นมา เวลาจิตมันหมุนไป มรรคมันเคลื่อน เวลาหลวงตาท่านบอกว่าปัญญามันตัวๆ มันมหัศจรรย์ขนาดไหน มันไม่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่มีโลกนี้ไม่มี มันมีอยู่ในใจของครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมเท่านั้น แล้วเป็นปัจเจกัตถ์ เป็นสันติภูมิโก เป็นการรู้เฉพาะตน การรู้เฉพาะตน

วิทยาศาสตร์ ดุสิต โนว์ฮาวเทคโนโลยีเขาทำขายต่อเนืองๆ กันไป แล้วทำไมไม่ทำมรรคมาขายวะ

ปฏิบัติใหม่ๆ คนพูดถามบ่อย “มรรค ๘ มรรค ๘ มันต้องใช้จำนวนเท่าไร” จะผสมแบบวิทยาศาสตร์ไหม จะผสมแบบอาหาร แล้วจะไปให้ อย. ตรวจ แล้วมันจะขาย

นี่ไง รู้จำเพาะตน รู้จำเพาะตน แล้วการรู้จำเพาะตน คนจะรู้จริงมันกระเสือกกระสนมา ขนาดไหน มันไม่เป็นอย่างที่เร...ภาษาเราเลยนะ พูดพล่อยๆ พูดพล่อยๆ หลวงตาท่านฟังแล้ว บางทีมันสะอิดสะเอียนใจ ธรรมะอย่างนี้มันสูงส่ง

อย่างเช่นเรารู้ว่าของที่มีคุณค่าสูงส่งมาก แต่เด็กมันมาพูดเล่นกันพล่อยๆ มันฟังแล้วมัน แทงใจนะ มันไม่เป็นความจริงหรอก

แต่ถ้าเป็นความจริง สติ มหาสติมันก็ไม่รู้จัก สติ มหาสติ สติพัฒนาอย่างไร สติคือสติ สติไม่ใช่ปัญญา สติแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ถ้าไม่มีสติ ไม่มีสมาธิ มันก็เป็นพื้นฐานของการภาวนาไม่ได้ แล้วถ้าพื้นฐานการภาวนาโกหกหมดแท้จ “แหวกจอกแหนๆ แหวกจอกแหน เป็นพระอรหันต์”

แต่หลวงตาท่านเทศน์นะ เวลาแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนให้มันคงก่อน

พวกเราโลเลเหลวไหลไม่มีจุดยืน พยายามพิจารณาของเรา พิจารณาแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนจนเห็นน้ำ เห็นน้ำคือสัมมาสมาธิ คือความตั้งมั่นของจิตของเรา ตั้งมั่นของจิตของเรา เรารู้แล้วว่าจอกแหนมันบังน้ำไว้ แล้วเราจะทำอย่างไรเพื่อชำระล้างกิเลสของเรา

ถ้าแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนจนน้ำนั้นมันมีค่าเสถียร น้ำนั้นมันคงขึ้นมา น้ำนั้นมันคงขึ้นมา เราจะหาเทคโนโลยี เราจะหาสิ่งใดก็ได้ไปปักอยู่ในหนองนั้น ในแม่น้ำนั้น แล้วพยายามจับจอกแหนให้ได้ จิตเห็นอาการของจิต จับจอกแหน แล้วเอาจอกแหนมาบดมาขยี้มา ทำลาย มันมีหลายกัณฑ์มากที่หลวงตาท่านพูดถึงเวลาการทำลายจอกแหน

แต่อุฏฐิภาวะมันไม่ถึงมันรู้ไม่ได้ พอรู้ไม่ได้ เรามีความรู้แต่เรายังทำให้เป็นความจริงไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราศึกษาเรามีความรู้แต่ทำจริงไม่ได้ แต่เราทำ เราแหวกจอกแหนให้เห็นน้ำได้

พอเราแหวกจอกแหนให้เห็นน้ำได้ เพราะความสามารถเรามีเท่านั้น เราก็คิดว่าการแหวกจอกแหนเห็นน้ำนั้นคือนิพพานๆ

โอ! คำพูดมันฟ้องหมด ฟ้องถึงนะ เราเคยไปเที่ยวที่ไหนมาเราก็พูดได้แค่นั้นนะ เขามีตึกอยู่ ๔ ชั้น ไปแต่ได้ตึกไม่เคยขึ้นถึงชั้นที่ ๑ ของตึกเลย เขาบอก ๔ ชั้นคือเป็นอย่างนี้ๆ แต่คนที่เขามีตาเขาเห็นตึก ๔ ชั้นตั้งอยู่บนชั้นใต้ดินของพื้นที่นั้น

ไอ้คนที่ไม่รู้มันก็พูดอยู่นั่นนะ ตึก ๔ ชั้นเป็นอย่างนี้ๆ

เวรกรรม เพราะชั้นบนมันเป็นดาดฟ้า สภาพอากาศมันแตกต่างกับอยู่ชั้นใต้ดินมากนักรมากนักร นี่พูดถึงนี่พูดพล่อยๆ มันไม่เป็นความจริงใจ

นี่พูดถึงว่า สัจธรรมนี่คือสัจจะความจริง สัจจะความจริง อริยสัจคืออริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แล้วคนที่ทำความจริงได้แล้วมันจะเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปมันรู้จำเพาะตน รู้ในหัวใจดวงนั้นแล้วเป็นครูบาอาจารย์ของเรา เป็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของเรา

ท่านอาจารย์ใหญ่ หลวงตาท่านชมมาก โรงงานผลิตพระอริยบุคคล โรงงานผลิต โรงงานยิ่งใหญ่คือโรงงานหลวงปู่มั่น โรงงานที่ยิ่งใหญ่

นอกนั้นไม่มี มีแต่พิมพ์เขียว แล้วไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย

นี่พูดถึง แต่เราคัดเลือกเอานะ การประพฤติปฏิบัติทำที่ไหนก็ได้ ที่บ้านก็ได้ การประพฤติปฏิบัติ

แต่เวลาหลวงตาท่านเตือนประจำ เวลาปฏิบัติบูชา ปฏิบัติใจอย่างกับหมาตาย

คำว่า “ใจอย่างกับหมาตาย” หมามันตายแล้วมันไม่มีสติไม่มีปัญญา มันทำอะไรไม่ได้ คำนี้เราชอบแล้วพูดทุกวันเลย “ใจยิ่งกว่าหมาตาย” แสดงว่าพวกเราหยาบมาก

คุณค่า คุณค่าความเป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์มีคุณค่าเท่ากัน แต่เวลาปฏิบัติใจยิ่งกว่าหมาตาย คือคุณค่าเราไม่เท่ากับซากศพหมาตัวหนึ่ง แสดงว่าเราสะเพร่าขนาดนั้น เราไม่มีคุณค่าขนาดนั้นเลยหรือ แต่ถ้าเราพลิก เรามีสติปัญญาใคร่ครวญขึ้นมา ยกตัวเองให้ขึ้น

คำพูดของครูบาอาจารย์ เราต้องเอาเป็นปฏฺยเอามาเพิ่มกำลังใจ เอามาให้เป็นคติธรรมให้เราพลิกแพลงพยายามพัฒนาตัวเราให้มันเจริญงอกงามขึ้นมาให้ได้ แล้วถ้ามันงอกงามขึ้นมาได้นะ มาจับผิด

เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดประจำ เวลาพระไปไหนมาบอกว่ “เฮ้ย! กลับมาสอนผู้เฒ่าบ้างวะ”

หลวงตาท่านพูดประจำ “ให้ปฏิบัติมานะ ถ้าใครทำได้จะกลับมากกราบศพ”

จะมากกราบศพ กราบชีวิตยังไม่ทันเลย เ็งยังทำไม่ทันเลย ถ้าเ็งเป็นจริงเ็งจะมากกราบศพ แต่ถ้ายังไม่จริงมันเถียงนะ “ลำเอียง ยกย่องสรรเสริญแต่หลวงปู่ลือองค์เดียว องค์อื่นไม่เชิดชูบูชาบ้างเลย” ก็มันของเก้

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เศรษฐีธรรมๆ หลวงปู่ลือ

แล้วก็ “ลำเอียงๆ” แต่ถ้าวันไหนเ็งเป็นจริงนะเ็งจะมากกราบศพ แล้วท่ามกลางน้ำตาไหลนองหน้า ถ้าวันไหนสำนึกผิด เห็นโทษของกิเลส เห็นโทษของตน จะมากกราบครูบาอาจารย์ ด้วยน้ำตานองหน้า เอวัง